

Թափուր դադարք , տուն գաղանաց ամեհեաց . . .
Ոչ ևս նաւաց հեռաստանէ գայ տորթիդ
Բառնալ յերկրէն ըզբովիճայս ոսկեծիդ ,
Եւ ոչ զաշխարհս հատեալ դառնան լի գանձիւք
Վաճառականքն յաւիտենից Հայկազունք . . .

Սուգ 'ի Սիսակ , Հահապիվան քաջերէ
Չնաւասարդին նորամարեր տօն լըռէ . . .
Ոչ ևս հընչէ փողն որսատենէ 'ի բըլուրս ,
Սեպուհ , Սուկաւ ոչ այլ խայտան յալէլուս . . .
Հայի 'նդ Հատդոմս՝ հովանաւոր Կամենայց ,
Եւ ո՛ր մանկունքն թարթափեալք դըպրուեց . . .
Արինոռոգն երթիմանայ Հաւարչան
Ուր սաստ Պարսկին չիջաւ և պիղծ ատրուշան :

Առ սուգ սըրտին և յարգարակ 'ի զայրուց
Լացուցանէ զալիս Մասեացն 'ի յալուց .
« Հայկ իմ , գոչէ , Արամ , Տիգրան , Արտաշէս ,
» Տըրդատ , Գրիգորք , Ներսէսք , Մեսրոպ և Մովսէս » . . .

Եւ արձագանք լըռեալ չետուն ըզդարձուած .
Դարձուած չետուն , գելան աղիքն և լըռեաց :
Վարս ոսկեթել գիմացն հիւսէ վարագոյր
Ծածկել յերկնից զարտասուս քաղցր և տրխուր .
Խոր հառաչանք գան ընդ շըրթունս ծիրանի ,
Կիսահագագ ձայն արձակեալ բարբառի .

« Ինձ ո՛ր սփոփումն անմահութեն իսկ պարգև
» Եթէ զքաղցրիկ կորոյս երկիր իմ զարև .
» Ո՛ր մըխիթար թէ կայ բնութիւնն անտրխեղծ
» Մինչ պայազատքն պանդրխտին խորթ աստեղ .
» Ահա ամբողջ երկիկանք աղգք են հըզօր ,
» Եւ խանձարուրք մարդկան նընջեն 'ի քոն խոր :
» Անդ ուր անմահ ընդ մահացուաց պարէին ,
» Ուստի չեբարձ տէր 'ի սպառ ճեւո զԵգեմին . . .
» Ո՛ր իմ իշխանք՝ հիւսիսայնոց վեհազունք
» Ի գրանց ճորայ մինչ յԵլլադա սանձարկուք . . .
» Հատ բարեբաղդ էր շատ Սաղիմն անորդի
» Որ զԵփրատաւս նըստեալ այսու վտարանդի ,
» Կախէր զուռեացս իմ կողերաց տանաղիս
» Ի վճիտ ալիսն հեղոյր պըղտոր զիւր լալիս .
» Իսկ ո՛ր կոհակք այսմ աշխարհիս արժանի
» Լալետդ իցեն , որում երկինք են դրացի . . .

» Ո՛ւր վեհապանց իմ ոստանք , Յաշոք և Երէզ
» Յաղթանակաց ուաղգ աղգ կրօնից ասպարէզ .
» Ո՛ւր մուսայից մըրցող Գողթան բամբուհաբք ,
» Եւ մեհենից և գիւանաց վըսեմ տառք :
» Ո՛ւր սօս արքայն և փառազարդ նախարար ,
» Եւ եռանդուն զօրաց հանդէս ծաղկենկար :
» Ոչ ևս օրհնէ խաչ , և սուտերք յարձակին ,
» Եւ յաղթականք դառնան 'ի տուն կմ յերկին :
» Աթենաւարժ ո՛ւր իմ մանկունքն իմաստից
» Յազանց ամէն հաւաքողք մեղը ըզտառից :

» Դրախտ իմ փառաց , փառաց իմ դրախտ Հայաստան ,
» Տէր անմահից , յանմըխիթար ծածկի մթան :
» Անդ անկան բարձք , աչկունք նընջեն անյարիր
» Եւ ամենայն փառք իմ հողմոյ վատնին ցիր : —
» Եւ մինչև ցերեկ կայցէ , Տէր , ցերեկ ոտընհար
» Երանութեան յերկրի բընիկն գաւառ :
» Միթէ լիցի իբր ըզբաբէն Հայաստան
» Կամ ըզլինուէ զոր մերժեցեր յաւիտեան .
» Եւ ամայի անիշատակ անտերունչ

» Կացցէ երկիրն ուր անծան քո գնայ շունչ : —
» Զայս ջերմն Ոգին Հայաստանեայց և զայսգոյն .
Եւ երկոքին ձեռքն ըզդիմք դալիադոյն ,
Անշարժ անշունչ կայր իբրու սար 'ի սարին ,
Եւ արձագանքք 'ի խորս խորոց հեծէին : —

Իսկ Հայրն հանուրց անժամանակ քաղցր Ած ,
Անարկեալ վեհ յօնիւք 'ի գլուխն Մասեաց .
Գերովկիան ծոցով փըչեաց սիւգ կըրկին ,
Եւ սարք սարսեն Այրարատայ , և Ոգին .
Վարսիցն հերձաւ անդ ոսկեթել անըրպետ ,
Աչքն 'ի ծաւալ ճօճ առնուին լուսահետ .
Եւ զՀայաստան ըսկայապէս երկայնեալ
Ընդ արևմուտս տեսանէր լուսափայլ .
Եւ կարկառեալ անձկաւետ սիրտ 'ի բերան
Ի գլուխ Հայոց դիտէր տաճար երկնանման .
Եւ անդ կանգուն արք անմահից զուգափառ
Ի Պահլաւէն մեծէ ցարին Մըխիթար .
Սահակ , Մեսրոպ մըշակք տառից Աստուծոյ ,
Պատմաբանից մեր հայր խորեան ծերն արգոյ :
Անդ Եղիշէ գողտր 'ի բարբառ հըռետոր :
Յունացն Անյաղթ , և երկնաձեմն անդ Գրիգոր .
Սիրակարկաղն Շնորհալի քաղցրաբան ,
Եւ արծուէթովք պերճ դիտապետ Լամբրոնեան .
Եղծիչ գենից մըտահարուստ Կողբացին ,
Անդ Կոմիտաս , Յովհան , Մամբրէ և Կորիւն .
Ոյց պարմանիք յերկնից ուաղգին վառեալ սէր
Խունկ ածէին 'ի պրակս երգուեալ նոցին ծեր :
Եւ անդ յաչաց վեհիցն և լուռ 'ի քարտէն
Հարան 'ի սիրտ սոցա շանթիք բոցեղէն .
Եւ 'ի նոցունց գետահետեալ հրածորան
Ընդ բովանդակ Հայաստանեայց գայր իրան :
Յայնժամ 'ի վեր վազեալ Ոգին յաթոռոյն
Երգուաւ 'ի թագն , 'ի շուք անմահ ճակատուն ,
Եթէ յաւերժն իմ Հայաստան դեռ ողջ է . —
Եւ կըրկնեցին երկիր ուերկինք , թէ Ողջ է :

ԱՄԻԱԿ

Ըջուէս և Եղադր :

Արհամարհէ հպարտն որում ոչ կարէ հասանել :

Սովալըլուկ լեալ աղուէս ,
Ընդոստ 'ի վեր ուժգնապէս
Բարձր 'ի յայգւոջ խընդրէր ճիւ .
Եւ անհաս յիւրն 'ի խընդիր ,
Կացեալ անտի 'ի բացեայ ,
Ղև է հասեալ ասէ դա .
Չկամիմ առնուլ 'ի ճաշակ :
Ողկոյզըդ զայդ դեռ ըզխակ :
Որք անգոսնենըն բանիւք
Յոր ոչըն գոն ձեռընհաս ,
Ընձանց իւրեանց առ 'ի խրատ
Համարեսցին զառակս այս :

ՓԵՂՐՈՍ